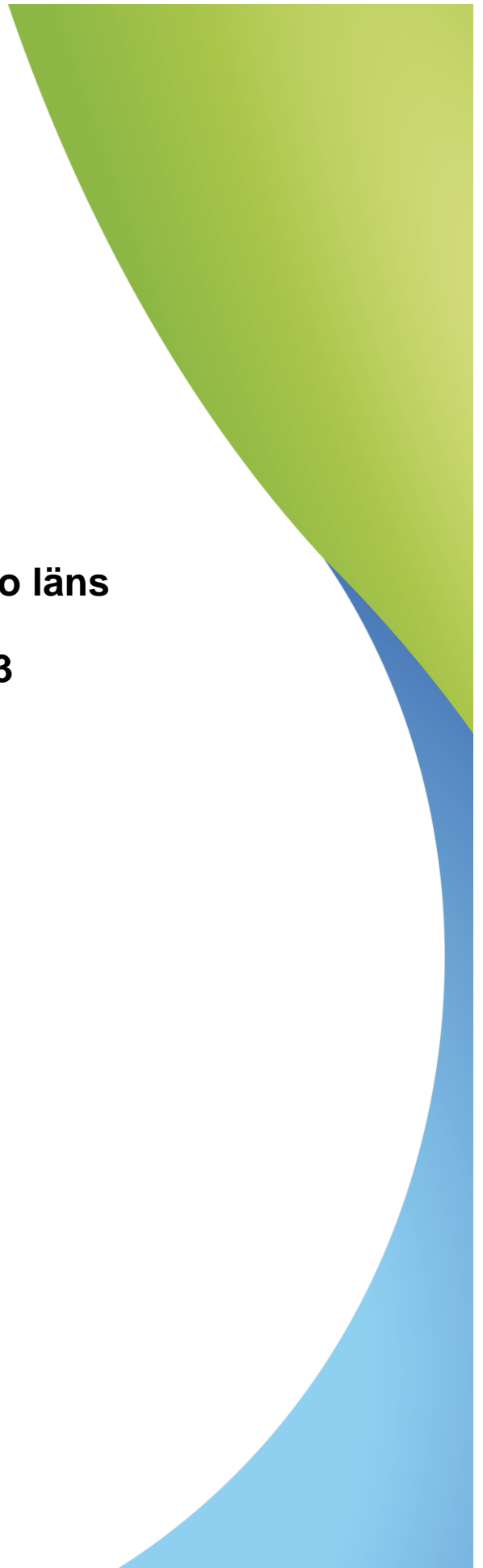

Uppföljning av Region Örebro läns särskilda tandvårdsstöd 2023

Inledning

Regionen finansierar och ansvar för tandvårdsstöden:

Uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för äldre och funktionshindrade, Tandvård för personer med en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning samt Tandvård som ett led i sjukdomsbehandling.

Regelverket för regionens tandvårdsstöd beskrivs i Tandvårdslagen och Tandvårdsförordningen. Det finns ett övergripande nationellt regelverk, men varje region tillämpar regelverket efter sina egna bestämmelser: [Tandvårdsstöd för vuxna Anvisningar Region Örebro län](#)

Tandvården inom regionernas tandvårdsstöd utförs till samma avgift för personen som vid besök inom den öppna hälso- och sjukvården.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) tar årligen fram en uppföljning över regionernas tandvårdsstöd: [Regionernas tandvårdsstöd | SKR](#)

Denna rapport tas fram årligen av Tandvårdsenheten som en sammanfattande uppföljning och analys av Region Örebro läns tandvårdsstöd. Vid jämförelse i denna rapport med nationella siffror har dessa hämtats från SKRs rapport.

Uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för äldre och funktionshindrade

Personkretsen som omfattas av stödet har ett omfattande och varaktigt behov av personlig omvårdnad i sitt dagliga liv, oavsett boendeform.

Även personer med beslut om pågående insatser enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och personer med ett svårt psykiskt funktionshinder omfattas.

Personerna identifieras i de allra flesta fall av kommunerna.

Via tandvårdsstödet får personerna erbjudande om avgiftsfri munhälsobedömning och nödvändig tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift.

Tandvårdsstödet omfattar även munvårdsutbildning för vård- och omsorgspersonal.

Folktandvården har uppdraget för den uppsökande delen av tandvårdsstödet i Region Örebro.

Tandvården kan ges av såväl Folktandvården som privat vårdgivare.

År 2023 var omkring 5000 personer i länet registrerade som berättigade till stödet. Det motsvarar en andel på 2,3 % i förhållande till befolkningen 24 år och äldre. Nationellt sett var motsvarande siffra 2,2 %.

Antalet berättigade har varit oförändrat under många år.
Omsättningen i gruppen är dock relativt stor av naturliga skäl.

Kostnaden jämfört med året innan har totalt sett för detta tandvårdsstöd ökat från 13,7 mkr till 15,5 mkr.

Genomsnittlig kostnad per behandlad individ är i Region Örebro 4769 kronor.

Motsvarande siffra för riket är 6550 kronor.

Munhälsobedömning

Den uppsökande verksamheten omfattar ett erbjudande om en årlig munhälsobedömning genomförd av tandvårdspersonal, individuell instruktion om hur den dagliga munhygien bör utföras samt vid behov kontakt med tandläkare eller tandhygienist för att få tandvård utförd.

Störst andel som tackar ja till munhälsobedömning finns i särskilda boenden. En större andel personer som bor i eget boende och inom LSS-gruppen tackar nej till erbjudandet. Det kan delvis bero på att fler personer i dessa grupper har en etablerad och regelbunden tandvårdskontakt.

Andelen som fått munhälsobedömning i förhållande till personkretsen för region Örebro är 74 % vilket nationellt sett är den näst högsta siffran. Endast region Dalarna har bättre täckningsgrad. Genomsnittet för riket är 50 %.

Genomsnittlig kostnad per munhälsobedömning i Region Örebro är 848 kronor, detta är högre än genomsnittet i riket som ligger på 508 kronor. Upphandlingar av den uppsökande verksamheten innebär att kostnaderna per munhälsobedömning varierar kraftigt över tid i enskilda regioner och mellan regioner.

Utbildning av omvårdnadspersonal

Den uppsökande verksamheten omfattar även munvårdsutbildning för vård- och omsorgspersonal. Vård- och omsorgspersonal erbjuds utbildning samt information om betydelsen av den dagliga förebyggande munvården och individuell handledning, när en person på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning inte själv kan sköta munhygien.

Under år 2023 fick 824 personer munvårdsutbildning. Det är en ökning jämfört med året innan då 504 personer utbildades.

Genomsnittlig kostnad per utbildad individ i Region Örebro är 308 kronor, detta är högre än genomsnittet i riket som ligger på 163 kronor per utbildad person. Endast två regioner har högre kostnad än region Örebro per utbildad individ.

Även denna verksamhet upphandlas i en del regioner och är en del av förklaringen till att kostnaderna varierar kraftigt över tid i enskilda regioner och mellan regioner.

Tandvård som led i en sjukdomsbehandling

Tandvårdsstödet innebär att viss tandvård som är ett led i sjukdomsbehandling under en begränsad tid, ges till hälso- och sjukvårdsavgift. Tandvårdsförordningen beskriver vid vilka tillfällen som tandvården kan ges inom detta tandvårdsstöd.

Antal som fått tandvård som ett led i en sjukdomsbehandling per 10 000 invånare är i Region Örebro 51. Motsvarande siffra för hela riket är 52.

Under år 2023 har 1131 personer tagit del av stödet. Det är en liten minskning jämfört med år 2022 då 1186 personer tog del av stödet totalt i länet.

Kostnaden jämfört med året innan har totalt sett för detta tandvårdsstöd dock ökat från 7,8 mkr till 8,6 mkr.

Genomsnittlig kostnad per behandlad individ är i Region Örebro 7567 kronor.

Motsvarande siffra för riket är 8004 kronor.

Tandvård vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning

Tandvårdsstödet är riktat till personer som har stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning. Syftet med tandvårdsstödet är att det inte ska uppstå ekonomiska hinder för dessa personer att få den tandvård som de är i behov av. Vilka diagnoser eller tillstånd som omfattas av tandvårdsstödet regleras i Tandvårdsförordningen.

Antalet berättigade till stödet har ökat under år 2023 jämfört med året innan från 766 personer till 883 personer. Även antalet personer som under år 2023 fick någon form av tandvård inom stödet ökade från 569 personer till 653.

Kostnaden jämfört med året innan har totalt sett för detta tandvårdsstöd ökat från 3,8 mkr till 4,7 mkr.

Kostnaden per behandlad patient i Region Örebro är 7247 kronor.

Genomsnittlig kostnad per behandlad patient är för hela riket 7954 kronor.

Tandvårdsenhetens sammanfattning och analys

Tandvårdslagens övergripande mål är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen. För att regionerna ska kunna leva upp till detta och för att den enskilde individen ska kunna hålla sig informerad och ta del av tandvårdsstöden behövs förenklingar och förtydliganden. Förenklingar, förtydliganden och minskad administration skulle även underlätta för såväl tandvårdspersonal som hälso- och sjukvårdspersonal.

Under pandemin minskade antalet personer som fick nödvändig tandvård och uppsökande munhalsbedömning. Siffror för 2023 visar att kostnader och antal behandlade inom detta stöd nu är i samma nivå som före pandemin. Även antal

utbildade inom vård- och omsorgspersonal har återhämtats helt. Med bakgrund av det kända sambandet mellan munhälsa och livskvalitet hos sköra äldre är det dock nationellt sett en förvånansvärt låg efterfrågan på utbildning från kommunerna.

När det gäller uppsökande verksamhet har Region Örebro nationellt sett en mycket hög andel personer som tackar ja till erbjudandet om munhälsobedömning och som får en munhälsobedömning utförd.

När det gäller tandvårdsstödet *Tandvård vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning* har gruppen berättigade successivt ökat sedan år 2018 då antalet med läkarintyg per 10 000 invånare var bland de lägsta i landet på 23. Motsvarande siffra för år 2023 är 40 och närmar sig genomsnittet för hela riket på 45.

Kostnaden för samtliga av regionens tandvårdsstöd har ökat jämfört med föregående år. Den största procentuella ökningen har skett inom stödet *Tandvård för personer med en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning*.

Den ökade kostnaden för stöden förklaras delvis av att Folktandvårdens prislista som beslutas av Regionfullmäktige 15 januari 2023 höjdes med 10 %. Tandvårdsenhetens budget för tandvårdsstöden höjdes inte med motsvarande.

Kostnadsökningen inom stödet *Uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för äldre och funktionshindrade* är framförallt för gruppen individer som tillhör LSS samt viss kostnadsökning även för den uppsökande delen med ökat antal utförda munhälsobedömningar och utbildning för vård- och omsorgspersonal.

Ökningen inom stödet *Tandvård vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning* ser inom grupperna, *medfödd missbildning i käkområdet eller ansiktet* och för patienter som utreds och behandlas för *allvarlig sömnapné*.

Vid en nationell jämförelse (SKRs rapport) har Region Örebro en relativt hög kostnad per utförd munhälsobedömning och per utbildad vård- och omsorgspersonal. En förändring inför 2025 kommer att vara att maximalt ersätta för 20 personer per utbildningstillfälle. Kostnaden får fortsättningsvis följas upp.

I övrigt finns ingenting kostnadsmissigt där Region Örebro avviker betydande jämfört med övriga regioner. För ett antal år sedan hade Region Örebro jämfört med andra regioner en mycket hög kostnad för patienter som utreds och behandlas för allvarlig sömnapné men denna kostnad är nu mer lik genomsnittet i riket.